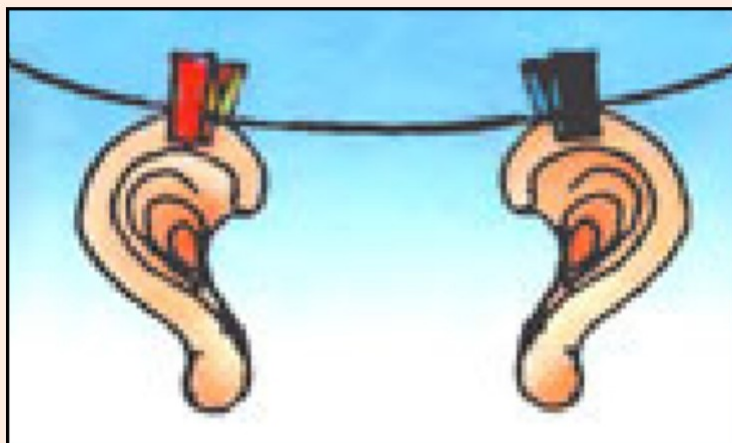
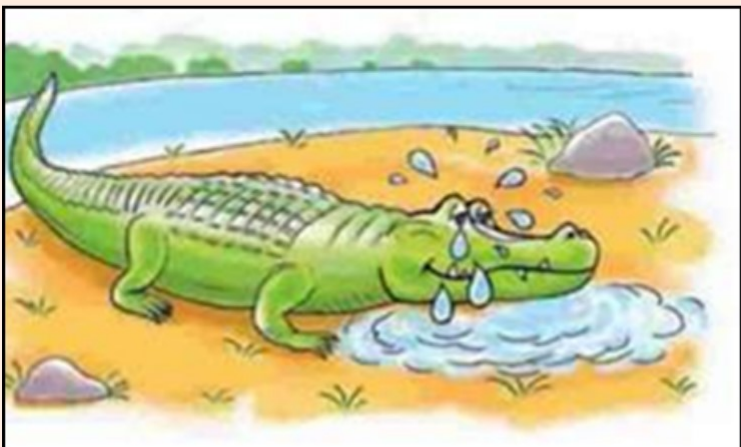

ФРАЗЕОЛОГІЯ

ЯКІ СТІЙКІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ВИ ВПІЗНАЛИ?

ДОВІДКА: ЯК БІЛА ВОРОНА, ВОДИТИ ЗА НІС, ГОРА З ПЛЕЧЕЙ, РОЗВІСИТИ ВУХА,
СІМ ПУДІВ СОЛІ З'ЇСТИ, КРОКОДИЛЯЧІ СЛЬОЗИ,

Прислів'я - усталений вислів повчального характеру, який в образній формі формулює певну життєву закономірність і виражає переважно етичну ідею

- Ранні пташки росу п'ють, а пізні слізки ллють;
- Здобудеш освіту – побачиш більше світу;
- Яке коріння, таке й насіння;
- Не спитавши броду, не лізь у воду;
- Не копай комусь ями, бо й сам у неї впадеш тощо.

Особливість: римована форма, дві частини.

Приказка – сталий народний вислів узагальненого змісту, який часто виконує функцію образної характеристики якогось предмета чи ситуації, але не формулює певного правила

- Кожна квітка по-своєму пахне;
- Пропав не за цапову душу;
- Одного поля ягода;
- Дружній череді вовк не страшний

Особливість: немає висновків (другої частини)

Крилаті вислови – часто повторювані влучні словесні формули

- Бути чи не бути! (В. Шекспір);
- Крапля камінь точить (Овідій);
- Кожний фініш – це, по суті, старт (Л.Костенко);
- Борітеся – поборете! (Т. Шевченко)

Типи фразеологізмів

Фразеологічні зрощення — семантично неподільні сполучення слів, цілісне значення яких не пов'язане зі значенням тих слів, що входять до їхнього складу:
пекти раків (червоніти від сорому); *тримати камінь за пазухою* (образитися)

Фразеологічні сполучення — семантично неподільні сполучення, одне зі слів якого може бути замінене іншим:
відвести очі — *відвести погляд*;
чисте сумління — *чиста душа*

Фразеологічні єдності — семантично неподільні сполучення, цілісне значення яких умотивоване значенням слів, що входять до їхнього складу: *не вішати голови* (не втрачати надії)

Фразеологічні зрощення

Варити воду — вередувати;
Собаку з'їсти — бути майстром;
Дати березової каші — побити;
Зарубати на носі — запам'ятати;
Ляси точити — вести пусті розмови

Фразеологічні єдності

Крапля в морі — небагато;
Замітати сліди;
Заливатися слізьми — безутішно плакати;
Згорати від сорому — червоніти;
Товкти воду в ступі — повторювати

Фразеологічні сполучення

Нічого в рот *не брати* — нічого не їсти;
Брати гору — перемагати;
Брати близько до серця — болісно переживати що-небудь;
Брати на глум — глузувати;
Брати рушники — свататись;

Фразеологічні вислови (мовні кліше)

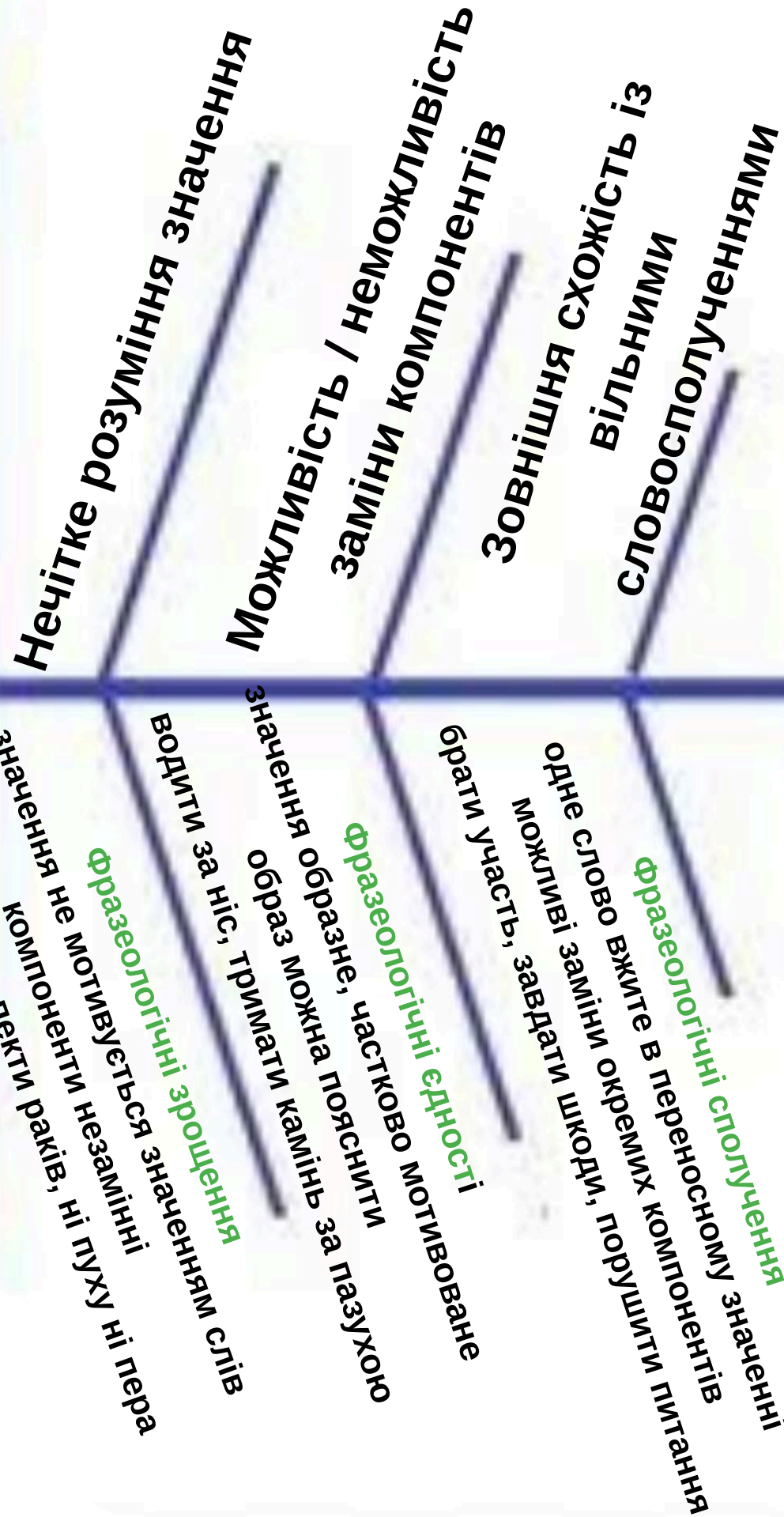
Охорона здоров'я,
ядерна безпека,
пленарне засідання,
визвольний рух,
патріотичне виховання,
ринкова економіка,
боротьба зі злочинністю,
коло інтересів тощо

Складність розрізнення
фразеологічних
зрощень, єдностей і
сполучень

Схема «Фішбоун» (Рибна кістка) для теми «Фразеологія»

Тип фразеологізму
визначають за ступенем
значеннєвої злитості
компонентів та можливістю
їх заміни.

Лайфхак для студентів:

Постав запитання:

- Чи зрозуміле значення з окремих слів?
- Чи можна замінити слова без втрати значення?
- Чи є образ, який пояснює значення?